

دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی، درمانی ایران
معاونت غذا و دارو

نکاتی در مورد عوارض

جانبی داروهای

ضد افسردگی

معاونت غذا و دارو دانشگاه علوم پزشکی ایران

دوران شیردهی

تعداد زیادی از مادران به مصرف داروهای ضد افسردگی در طول دوران شیردهی ادامه می دهند. در این مورد هم بهتر است راجع به مزایا و مضرات مصرف دارو با پزشک مشورت شود و هم چنین به موارد زیر توجه گردد:

- مزایای شیردهی
- میزانی از دارو که وارد شیر می شود
- ریسک عود مجدد بیماری اگر داروی ضد افسردگی بعد از زایمان تغییر داده شود
- در نظر گرفتن شرایط نوزادان نارس و یا دارای مشکلات جسمی

تهیه شده در:

دفتر تحقیق توسعه معاونت غذا و دارو دانشگاه علوم پزشکی ایران
نشانی: تهران، میدان آرژانتین، خیابان الوند، پلاک ۶۰
شماره تلفن: ۸۸۷۷۹۱۱۸ داخلی ۱۱۹ و ۱۲۵
پایگاه اینترنتی: WWW.Fdo.iums.ac.ir
آذرماه سال ۱۳۹۶

دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی، درمانی ایران
معاونت غذا و دارو

دوران بارداری

در دوران بارداری بهتر است که از مصرف داروهای ضد افسردگی اجتناب شود و یا به حداقل ممکن کاهش داده شود. اما اگر بیمار جزو آن دسته از افراد است که نیاز به دارو دارد، باید در مورد مزایا و مضرات مصرف دارو در دوران بارداری با پزشکش مشورت کند و هم چنین به موارد زیر توجه نماید:

- ♦ شدت بیماری در گذشته
- ♦ اثر بیماری روی مادر و فرزند
- ♦ آگاهی از جدیدترین توصیه ها در مورد مصرف داروهای ضد افسردگی در بارداری
- ♦ درمان های جایگزین دارویی مانند رفتار درمانی

داروهای ضد افسردگی باعث ایجاد اعتیادی که افراد با مصرف آرام بخش ها، الکل یا نیکوتین پیدا می کنند نمی شوند زیرا با گذشت زمان نیازی به افزایش دوز مصرفی برای رسیدن به همان اثر قبلی ندارند و با قطع آن ها میل به مصرف مجدد آن ها وجود ندارد. هرچند در این مورد هنوز باید بحث و تحقیق شود، زیرا علیرغم نداشتن علائم اعتیاد، تا یک سوم افرادی که SSRI را قطع کرده اند علائم سندرم قطع دارو را داشته اند.

این موارد عبارتند از:

- ♦ احساس ناراحتی در معده
- ♦ علائم شبیه سرماخوردگی
- ♦ اضطراب
- ♦ گیجی
- ♦ رویاهای زنده در شب
- ♦ احساساتی در بدن که شبیه شوک الکتریکی است.

در اکثر افراد این علائم ملایم است، ولی برای عده کمی از افراد می تواند شدید باشد. برای جلوگیری از این موضوع معمولاً کاهش تدریجی دوز ضد افسردگی ها قبل از قطع ناگهانی آن ها توصیه می شود.

عوارض جانبی داروهای ضد افسردگی

داروهای ضد افسردگی از طریق تغییر عملکرد و تغییر میزان مواد ترشح شده در مغز عمل می‌کنند و باعث بهبود خلق و خو و درمان افسردگی می‌شوند. معمولاً دو تا سه هفته طول می‌کشد تا تاثیر داروهای ضدافسردگی آشکار گردد. این داروها هم به موازات اثرات مفید و درمانی خود، دارای عوارض جانبی هستند که بروز آنها در افراد مختلف متفاوت است. داروهای جدید ضد افسردگی، عوارض کمتری نسبت به داروهای قدیمی دارند و به ندرت باعث بروز عوارض بسیار خطرناکی می‌شوند. اما در صورت مشاهده عوارض ناخوشایند پس از مصرف داروهای ضدافسردگی حتماً با پزشک خود مشورت کنید. در ادامه به عوارض جانبی سه دسته از این داروها و هم چنین احتیاطات مصرف این داروها در دوران بارداری و شیردهی اشاره شده است:

۱. عوارض جانبی داروهای ضد افسردگی سه حلقه ای

خشکی دهان، لرزش خفیف، تپش قلب، یبوست، خواب آلودگی و افزایش وزن از عوارض شایع این

دسته داروها می باشند. در افراد سال خورده عوارضی مانند گیجی، کندی در شروع و توقف جریان ادرار، افت فشارخون و گاهی از دست دادن تعادل و افتادن، ممکن است اتفاق بیفتد. اگر بیماری قلبی دارید بهتر است پزشک خود را در جریان بگذارید تا از جایگزین مناسب این گروه ضد افسردگی ها استفاده کند. آقایان ممکن است دچار اختلالاتی در نعوظ و یا انزال دیررس شوند. استفاده یک باره تعداد زیادی از این داروها (به منظور خودکشی) می تواند بسیار خطرناک باشد.

۲. عوارض جانبی داروهای مهار کننده انتخابی سروتونینی یا SSIRs

طی دو هفته اول ممکن است احساس تهوع و اضطراب بیشتری به وجود بیاید. بعضی از این داروها می توانند باعث سوء هاضمه شوند ولی اگر همراه غذا میل شوند این مسئله برطرف خواهد شد. از عوارض جانبی دیگر این گروه می توان ایجاد اختلال در عملکرد جنسی را نام برد. مواردی از پرخاشگری نیز گزارش شده که البته این تعداد زیاد نمی باشد.

آگاهی داشتن از عوارض جانبی این داروها ممکن است نگران کننده باشد، خصوصاً اینکه بروشور همراه دارو، حتی عوارض جانبی بیشتری را ذکر می کند که ممکن است به نگرانی بیمار بیفزاید. اما بیشتر افراد، دچار هیچ عوارض جانبی نمی شوند و یا شکل خفیفی از عوارض جانبی را تجربه می کنند. عوارض جانبی غالباً در عرض چند هفته برطرف خواهند شد. اما داشتن لیست آن ها مهم است چون در صورت بروز این عوارض، می توانید با پزشک خود مشورت کنید.

عوارض جانبی جدی مانند اختلال جریان ادرار، گیجی، فراموشی، ازدست دادن تعادل و افتادن در افراد جوان و میانسال به ندرت اتفاق می افتد. داشتن افکار خودکشی یا خودآزاری در افرادی که افسرده هستند امر شایعی می باشد، در این صورت با پزشک خود صحبت کنید. این افکار به محض بهتر شدن افسردگی، برطرف خواهند شد.

۳. عوارض جانبی مهار کننده های مونوآمینواکسیداز یا MAOIs

این گروه ضدافسردگی ها امروزه به ندرت تجویز می شوند. این دسته، چنان چه همراه با غذاهای حاوی تیرامین مصرف شوند، می توانند باعث افزایش فشار خون گردند. در صورت تجویز این دسته دارویی، پزشک لیست غذاهایی را که باید از مصرف آن ها پرهیز کنید به شما می دهد.

برخی ضدافسردگی ها باعث خواب آلودگی شده و واکنش های شما را کند می سازند اما برخی از آن ها می توانند هنگام رانندگی هم تجویز شوند. با این حال به خاطر داشته باشید که افسردگی به خودی خود در تمرکز شما اختلال ایجاد می کند و می تواند باعث افزایش ریسک تصادف شود. اگر تردید دارید، قبل از اقدام به رانندگی وضعیت خود را با دکترتان در میان بگذارید و نظرش را جویا شوید.

